

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Iosias Rex Iudæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

1 XCI. 1 Ad *Josiam* filium imperium devolutum. Is ad-
 2 modum religiosus fuisse traditur, summaque cura divina
 3 administraffe, 4 Helchia sacerdote usus bene. Is cum in
 templo 3 librum verbi Dei scriptum, repertum à sacerdote
 legisset, quo continebatur, 4 *Hebræam gentem ob crebras im-*
pietates & sacrilegia delendam, piis ad Deum precibus, fle-
 4 tuque jugi imminentem cladem avertit. 5 Quod ubi indul-
 tum sibi 6 per Ollam prophetissam comperit: majore cura,
 utpote obligatus divinis beneficiis, cultum Dei exercuit.
 5 Igitur vasa omnia anteriorum regum superstitionibus idolis
 6 consecrata, cremavit. Namque eo prophani ritus invalue-
 rant, ut 7 Soli ac Lunæ divinos honores darent, eisdem-

1 *Ad Josiam filium.*] II Reg. 21. 22.
 23. II Chron. 33. 34. 35. Joseph. 10. 5.
 Φύσιν ἀεισθεῖ, & αἰὲς δροτῶν δὲ γα-
 γνῶς, ac Davidis tota vita amulus.
 Talis apud Græcos videtur fuisse Epa-
 minondas, infelix tamen & ipse, non
 minus quam Josias, populi magis meri-
 tis quam suis. *Grot.* Fuit autem ei hoc
 nomen impositum per Prophetam ante
 cccxxv. annos. III Reg. 13. 2. *Tertius*
Josias est, cujus nomen prædictum est prius-
quam nasceretur. Hi tres sunt, Samson,
Josias, Johannes. Chrysof.

2 *Helchia Sacerdote.*] Scribo Helcia.
 Nam in fonte חֵלְכִיָּהוּ. Rursum hic sa-
 cerdotis nomen usurpat pro sacerdote
 summo, quem Pontificem appellant.
Drusus. Fuit Pontifex xxv. ab Aaron.
Josephus.

3 *Librum verbi Dei.*] Id est, legis.
 Nam lex & verbum Dei se invicem ex-
 plicant. Aliter alibi: *cumque Esaias ei*
verbum Domini annuntiasset. *Drus.* Deu-
 teronomium. *Chrysofom.* Homil. 9. in
 II Matth. *Athanas.* Epist. ad Marcell.
Abul. Totum Pentateuchum. *Joseph.*
 ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου & Μωϋ-
 σέως ἐν τῷ νόμῳ κειμένοις. Tempore
 impij Manassis adeo neglecta fuit lex,
 ut liber ejus, tanquam res noviter in-
 venta scribatur. *Cajetan.* Impius Achaz
 combussit libros legis, ne ex iis Idolo-

que
 latriæ argueretur. Quare Sacerdotes
 clam in muro templi legem absconde-
 runt, & ibi postea repertus. *Lyra* ex R.
 Salomone. Fuit ἀὐτοβροφον Mosis, ut
 ex Paralipom. 34. xl. 14. patet. *Gro-*
tius. Vel ejus avo scriptum, & in San-
 ctuario ante annos 1000. positum. *Ge-*
nebrard.

4 *Hebræam gentem.*] Locus est Deu-
 ter. 28. 36. in quem, Deo ita disponente,
 incidit. *Grot.*

5 *Quod ubi indultum.*] IV Reg. c. 23.

6 *Per Ollam prophetissam.*] Emendo,
 per *Oldam prophetissam*, quam lxx. תול
 אֵלֶּס פְּתִיָּה. Hieronym. *prophetidam* ap-
 pellat. Scribi autem debet Holda, cum
 aspiratione. Græce Οὐλδα. IV Reg. 22.
 xl. 14. *Drusus.* Fuit uxor Sellum.
 Quem Hebræi tradunt fuisse avuncu-
 lum patris Jeremias. Cur non ierunt ad
 Jeremiam vel alios qui tum propheta-
 bant? Forte quia ab urbe aberant, & oc-
 cupati in aliis rebus ad reformationem
 spectantibus. *Interpr.* Holda vero vicina
 erat, & ejusdem urbis incolæ. Habitabat
 enim תולא, in secunda. Quod Chal-
 daus interpretatur, תולא ארמון, in
 תולא ארמון. Nam תולא He-
 bræis est traditio legis interpret. *Grot.*
 Alii accipiunt pro secunda civitate, sive
 media. Hieronymus, Vitalpandus, & alii.
 7 *Soli ac Lunæ divinos honores darent.*]

que etiam ¹ ex metallis sacraria ædificarent. ² Quibus Josias 7 in pulverem redactis, sacerdotes quoque profanarum ædium interfecit. Sed ³ ne sepulchris quidem impiorum pepercit: 8 ⁴ quod olim prædictum à propheta, impletum animadversum

Τῶν ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τοῖς μεροῦσι
 παύσας καὶ πᾶσιν τῆς δυναμίδος ἔργων.
 In Latina vetere, *Et Soli & Lunæ &*
duodecim signis & omni militie cæli
 1v Reg. 23. *ψλ. 5. Druf. Quæ Idololatra*
sidium antiquissima. Deut. 1. 19.
 Job. 31. *ψλ. 26. 27. & à Syris ad Judæos*
 derivata. Vide Vossium II. de Idol. 2.
 3. 4. 5. & sequentia. Seldenum de D Is
 Syris. Colebatur autem sub variis, Be-
 li, Molochi, Adonei, Chamos, no-
 minibus. Et hinc mos fluxit, ad orien-
 tem adorare. Herod. 1. Virgil. xli. If-
 rælitæ autem contra occidentem versi,
 ubi sanctuarium erat: atque ita ostende-
 bant *precantes adorare non Solem Orientem,*
sed Solis Dominum, ut ait Anastasius Ni-
 cæus Quæst. xviii. in Scripturam.
 Christiani veteres in hoc maluerunt gen-
 titium, quam Judæorum ritum sequi.
 Cl. Alex. vii. Strom. *ἡμεῖς τῶν ἐωθι-*
νῶν ἀνατολῶν καὶ δύσεως. Hinc & visi
 Solem adorare. Terull. Apol. Vide
 Maimonidem III More Neb. xlv. Vos-
 sius.

¹ Ex metallis sacraria.] Quod à Za-
 biis sive Chaldæis fluxit. Qui imagines
 stellis erexerunt, Soli quidem aureas,
 Lunæ argenteas, atque ita metalla &
 climata terræ inter stellas partiti sunt.
 Dixerunt enim climatis n. Deum esse
 stellam n. Deinde sacella ædificaverunt,
 imagineque in illis collocarunt, arbi-
 trantes, vires stellarum influere in illas,
 & hominibus Prophetiæ donum largiri.
 Maimonides III More Neb. xxix. Hæc
 autem sacraria videntur fuisse *בַּיִת*,
πυρῶν vel *πυρῶν*, in quibus sacri-
 ignes facti. Descriptionem talis *πυρῶν*
 luculentam vide apud Procop. 1. Persic.
 & Benjaminem, ubi Chenarasam de-
 scribit. Ac talia fere in excelsis monti-
 bus. Nammos illarum gentium fuit sa-

crificare ἐπὶ ὑψηλοτάτων ὄρεων. He-
 rod. Clio. De illis excelsis vide Sigo-
 nium II de Republ. Hebr. 1v. Fuit et-
 iam currus, haud dubie Soli consecra-
 tus, qui ab equis trahebatur. Nam per
 omnem Orientem sacrum Soli id ani-
 mal, ut docet Xenophon lib. vii. *Κυ-*
ρῶν. & 1v. *ἀναβάσ.* Pausan. in La-
 conic. Justin. 1. Herodot. 1. Porro
 equos hos non fuisse pictos vel sculptos,
 ut Abul. vult, sed vivos, exinde pater,
 quia Josias currum dicitur combussisse,
 equos tantum abstulisse.

² Quibus in pulverem redactis.] Quo-
 modo in pulverem redacta, si ex me-
 tallis? & quanam hæc sacraria? An fa-
 na & delubra. Sed ea ex metallis non
 fiunt. An potius altaria excelsive?
 1v Reg. 23. *ψλ. 4. Legimus, Et præcepit*
rex Helcia pontifici & sacerdotibus secundi
ordinis & janitoribus, ut projicerent de
templo Domini vasa omnia, quæ facta fue-
runt Baali & luo, & universæ militiæ
cæli: & combussit ea foris Jerusalem in
convalle Cedron, & tulit pulverem eorum in
Bethel. Quem locum si non habuit in
 mente, tum certe respexit ad eum qui
 habetur in eodem capite *ψλ. 15. Insuper*
& altare quod erat in Bethel & excelsum
quod fecerat Jeroboam filius Nabat, qui
peccare fecit Israël: & altare illud excel-
sumque destruxit atque combussit & com-
minuit in pulverem, succenditque etiam lu-
cum. Druf.

³ Ne sepulchris quidem.] Quæ in mon-
 te, apud Bethelam erant. 1v Reg. 23.
ψλ. 16. Porro sepulchra violare, sum-
 mum apud veteres nefas; illorum tan-
 tum ossa turbata, qui immane scelus ad-
 miserant. Quales Idololatra. Hor-
 tius.

⁴ Quod olim prædictum à propheta.]
 III Reg. 13.

I Osta-

9 versum est. Hujus 1 octavo & decimo imperii anno, 2 Pascha celebratum. 3 Post triennium fere, 4 adversus Nechao 10 5 regem Ægypti, 6 qui bellum Assyriis inferebat, 7 in prælium

1 Octavo & decimo imperii anno.] Qui erat annus quintus, centesima viceima secunda Octaeteridis. *Peitius.*

2 Pascha celebratum.] 11 Paral. 35. Non fuit Pascha, simile huic, in Israël, a diebus Samuelis propheta: sed nec quisquam de cunctis regibus Israël fecit Pascha sicut Josias. Hujus causa est, quia tum omnia $\alpha\lambda\lambda\alpha\ \nu\acute{o}\mu\mu\sigma\sigma\iota\varsigma\ \kappa\alpha\iota\ \tau\acute{\omega}\ \delta\omicron\chi\alpha\iota\alpha\upsilon\ \omega\ \rho\acute{\eta}\tau\eta\rho\sigma\iota\upsilon\ \tau\acute{\omega}\ \pi\alpha\lambda\epsilon\iota\sigma\ \sigma\omega\upsilon\eta\theta\epsilon\iota\alpha\varsigma$, peragebantur. *Joseph.*

3 Post triennium fere.] Tredecim annis pro tribus est reponendum. *Sigonius.* Nihil mutandum. Nam hallucinatus fuit noster, qui hunc regnasse scribit annis xxxi. cum regnaret ann. xxxi. Ex quo sequitur hæc accidisse tredecim annis post celebratum Pascha. Siquidem Pascha celebratum fuit, ut habetur 11 Paral. 25. 19. decimo octavo anno imperii Josia. *Drus.*

4 Adversus Nechao.] Pharaon Nechao, 14 Regum 23. 29. Hic ab Ebræis Neho vocatur, voce monosyllaba. Siquidem scheva non constituit syllabam apud eos. Græce est $\Phi\alpha\rho\omega\ \text{N}\epsilon\chi\omega\omega$, & 11 Paralip. 35. $\nu\lambda\prime\ 20.$ *Drus.* Necos filius Plammitichi, Herodot. 14. Hic est ille qui Africam circumnavigari jussit, & Nilum in mare rubrum derivare aggressus est. De regno Ægypti, vide Vossium 1. de Idol. xxvii.

5 Regem Ægypti.] Plane iis assentio, quibus Coptos toti Ægypto creditur nomen dedisse. Nempe ut Αἴγυπτος dicatur, quasi $\alpha\iota\alpha\ \Gamma\omicron\pi\tau\omicron\varsigma$ sive Κόπτος . Coptus autem fuit urbs antiquissima, & vetusta Isis religione celebris. *Vossius.*

6 Qui bellum Assyriis inferebat.] Josephus x. 4. Nechaos magnis delectibus habitis, copias ad Euphratem duxit contra Medos & Babylonios, qui Assyriorum imperium everterant, volens sibi Asia regnum

querere. Status Asia is tum erat. Collapsa post Asarhaddonem Assyriorum Monarchia, Medi & Babylonii rerum potiebantur. Et apud hos quidem Nabopalassar, apud illos Cyaxares regnabant. Utri eorum Assyria paruerit, non constat; nisi quod vel ex æquo eam dividerunt, vel integram Babylonius tenuit. Necos, ut ulcisceretur injurias Ægypto à Sennacheribo illatas, nondum firmato Babylonici regni statu, & ipse cum exercitu in Assyriam contendit. Abulensis putat hanc expeditionem contra Adadremmon Syria regem, Josia federatum, susceptam fuisse. Sed nullibi Adadremmon, expresse vero Assyrii ad Euphratem habitantes, memorantur. Proculdubio Herodoti narrationem Abulensis respicit. Nam is Syros vocat, more Græcorum, qui Assyrii proprie dicuntur. *Horn.* Ceterum Necos oraculo Jeremia ad hoc bellum excitus fuit. Nam Jeremias per nuntium Pharaoni significavit, ut expeditionem contra Assyrios susceperet. *Hieron.* in Tradit. Hebr.

7 In prælium egressus.] Cum Necos usque Menden processisset, oppidum ditionis Josia, opposuit se ei, vetans per sui juris ditionem, iter contra Medos facere. *Joseph.* Metuebat autem Josias, ne Judæam invaderet. Atque ob hanc causam factum ejus ab omni culpa excusat Abulensis. Contra 11 Paral. 35. 22. temeritatis arguitur. Nam prius debebat Deum consulere, quam bellum tam anceps aggredere. *Cajetan.* Unde & Justin. Quæst. lxxxix. ad Orthodox. docet, Josiam ideo occisum, quod monitis Jeremia, de non impediendo Pharaone, minime paruerit. $\text{Τῆς π\acute{\epsilon}\mu\mu\alpha\ \rho\eta\sigma\iota\varsigma\ \alpha\lambda\alpha\ \zeta\omega\upsilon\alpha\iota\alpha\varsigma\ \omicron\iota\mu\alpha\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\acute{\epsilon}\tau\ \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\ \pi\alpha\omicron\rho\omicron\rho\mu\eta\sigma\iota\omicron\varsigma\ \iota\upsilon\alpha\ \lambda\acute{\alpha}\beta\eta\ \alpha\epsilon\theta\ \phi\alpha\sigma\iota\upsilon\ \kappa\alpha\iota\ \alpha\upsilon\tau\acute{\epsilon}\.$ *Joseph.*

1 Prius

lium egressus ¹ priusquam inter se acies concurrerent, sagitta ictus est. ² Exque eo vulnere in urbem relatus, decessit, ³ cum regnasset annos I. & XX.

XCII. ⁴ Joachas inde filius ejus ⁵ regnum adeptus, tribus

¹ Priusquam inter se acies concurrerent, sagitta ictus.] Dum enim aciem instruens curru ab uno cornu ad alterum vehitur, Ægyptius quidam sagitta icto bellandi studium exemit. *Joseph.* Campus præliaris in Mageddo fuit. Quem locum Herodotus Μαγδαλον vocat, corrupta nonnihil pronuntiatione. Idem locus, qui in monte positus, Αρμαγδαλ. *Grot.*

² Exque eo vulnere in urbem relatus, decessit.] Sic & Josephus: τὸ τετραμαχὶ καὶ περὶ αὐτοῦ ἀν, ἐπέλυσε ἀνακλήθηται τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ὑπέσπευθεν, εἰς Ἱερουσόλυμα, τελευτῆ δὲ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκείνῳ βίον. Nec contrarium apparet ex Paralipomenis. At VI Reg. 33. exertim: Occisus est in Mageddo. *Horn.*

³ Cum regnasset annis I. & XX.] Modo monui legendum esse, I. & XXX. Quod ita esse, discas ex IV Reg. 22. ἄ. I. *Drus.* Cum hoc Rege extincta fuit omnis regni Judæ gloria ac majestas. Unde & obitum ejus immenso luctu profecti omnes sunt etiam sequenti ævo. Ac lugubre carmen Jeremias in obitum ejus condidit, quod sub finem Threnorum ejus extare putant Chald. *Joseph.* Hebræi apud Hieron. Lyra, Abul. & alii. Sed verius est carmen illud, à Threnis aliud fuisse, & injuria temporis perditum. Tradunt etiam Talmudici Josiam unguentum sacrum, quo Reges & Pontifices hæcenus ungebantur, in templo recondidisse sub humum in loco abdito secretoque, quem diu ante summa cura Rex Salomo paraverat, cum ex vatum responsis didicisset futurum olim uti templum ab Assiriis solo æquaretur. In eodem specu Talmudici arcam quoque istius fœderis testem, & Aaronis baculum, tum lapides Urim & Tummim

cum residuo Mannæ posuisse Josiam tradunt, eorumque omnium nihil quidemquam Judæis restitutum esse, cum reversi Babylone in patrias sedes templum secundum extruerent. Quare ex illa tempestate regibus, pontificibusque haud fuit ex initiationum mysteriis eadem majestas. Sed nec ceremoniis plerisque ac sacris tam præsens adfuit numen, ut ante solebat. Jactant illa vulgo Judæi, quæ in Lib. Iuchasin refert Rabbi Zacuth:

אש על המזבח רובץ ככלב כי בטל כחו שחסרו חכמים נבית

שגי ובבית ראשון היתה כאדירה *Ignis super altare cubabat, tanquam canis, quia vis ejus extincta erat, postquam quinque res defecere in posteriore templo. At in priore erat ignis iste velut leo.* Enimvero ait eruditissimus scriptor, illa quinque defecisse, quæ jam diximus sic occultata à rege Josia esse, nunquam ut postea reperta à nepotibus sint. *Cumæus.*

⁴ Joachas.] Ut supra Achas pro Achaz, sic hoc loco est Joachas pro Joachaz. *Drus.* Josepho Ἰωάσα. Fuit autem filius natu minor Josiæ, alio nomine Sellum. Ier. 22. 11. *Grot.*

⁵ Regnum adeptus est.] Opera populi, IV Regum 23. 30. Sive id per tumultum factum: sive quod Ioakin, metu Ægyptii Regis, onus Imperii detrectaret. Verba sunt: Tulit populus terræ Joachaz filium Josiæ, & unxerunt eum. Nimirum balsamo. Nam non solum, ut uno tradunt Ebræi ore, oleum sanctum atque usus unctionis in Templo secundo omnimodo defuere, verum etiam ritum est illud & aliquoties in locis è Gemara Hierosolymitana supra citatis repetitum, אין מושחום מלכים כהנים.

non ungebant in Reges eos qui fuerunt Sacerdotes. Quo dicto etiam Halmonæos signatius

Q

goatius